

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดงานวันเกษตรแห่งชาติประจำปี 2527 และปี 2528 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม งานดังกล่าวนี้จัดมาแล้วรวม 29 ปี และงานชุมนุมเกษตรกรในอนาคคแห่งประเทศไทยระดับชาติของโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีขึ้นในงานดังกล่าวด้วยรวมแล้ว 7 ปี ประชาชนในพิธีเปิดงานได้กล่าวถึงเกษตรกร ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยให้นโยบายรัฐบาลบรรลุผลตามเป้าหมายโดยเกษตรกรจะต้องศึกษาหาความรู้จากการชมนิทรรศการ การประกวด การพบปะสนทนา ชักถาม ตลอดจนการปรึกษาหารือกับนักวิชาการเกษตรสาขาต่าง ๆ และเน้นที่จะให้นำข้อเท็จจริงไปเปรียบเทียบระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (าพณา พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี, คำกล่าว 2527) การจัดงานชุมนุมเกษตรกรในอนาคคแห่งประเทศไทยระดับชาติ ที่มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการจัดงานวันเกษตรแห่งชาติ โดยเน้นกิจกรรมของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสพบปะสนทนา ชักถาม มีการแสดงทักษะเกษตรด้านต่าง ๆ แสดงนิทรรศการ และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงออกด้านต่าง ๆ เพื่อสมาชิกจะได้ฝึกความเป็นผู้นำชนบทสาขาเกษตรกรรมในอนาคคต่อไป

ชุมนุมเกษตรกรในอนาคคแห่งประเทศไทย (Future Farmers of Thailand : FFT หรือ ช.ก.ท.) เป็นชุมนุมหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเชิงวิชาการ คือกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ และนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรกรรมทุกคน ต้องเป็นสมาชิกของชุมนุมอย่างน้อย 2 ภาคเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 7) จุดมุ่งหมายที่สำคัญของชุมนุมคือ ส่งเสริมความสามารถของสมาชิกในการเป็นผู้นำทางเกษตรในชนบท เสริมความมั่นใจในความมั่นคงของอาชีพเกษตรกรรม ส่งเสริมการเลือกอาชีพเกษตรกรรมที่เหมาะสม มีรายได้และรู้จักทำงานร่วมกัน (กรมสามัญศึกษา หนวยศึกษานานาชาติ 2525 : 1) ดังนั้นกิจกรรมหลักของ ช.ก.ท.

จึงประกอบด้วย โครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ งานธุรกิจการเกษตร งานการบริการชุมชน โครงการฝึกความเป็นผู้นำ โครงการหารายได้และออมทรัพย์ โครงการประชุม โครงการศึกษา และโครงการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ 2524 : 44-45 และจิตราทัศน์ โสณามณะ 2523 : 76) ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างสำคัญยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรม ช.ก.ท. ประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษาที่จะให้การสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณ ครูเกษตรทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่สมาชิก สมาชิกชุมชน เป็นผู้วางแผนและปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งความร่วมมือจากบุคคลภายนอกเช่น ผู้ปกครอง ผู้มีอุปการะคุณ หรือเจ้าของกิจการทางเกษตรที่จะให้สมาชิกได้ดูงานหรือฝึกงาน เป็นต้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมชุมชนเกษตรกรในอนาคคแห่งประเทศไทยเป็นกิจกรรมที่มุ่งสนองหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแง่ที่ว่าเป็นการเลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป มุ่งฝึกผู้เรียนให้มีความพร้อมเพื่อให้เกิดความชำนาญที่สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติจริงและประกอบอาชีพได้จริง หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และเน้นการเลือกเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 8)

อย่างไรก็ดี ในภาคเกษตรกรรมยังมีเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 97 ได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ยังใช้ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดจากครอบครัว การได้รับความรู้หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ จากการศึกษาในระบบโรงเรียนยังอยู่ในระยะพัฒนา อีกทั้งแรงงานฝีมือส่วนใหญ่คือ ประมาณร้อยละ 78 มีความรู้ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น ที่ทำงานด้านเกษตรกรรม ซึ่งจกัว่าน้อยมาก และในพุทธศักราช 2527 นี้ มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา สำเร็จการศึกษาประมาณ 30,000 คน ในจำนวนนี้เป็นสาขาเกษตรกรรมร้อยละ 36 (คณะกรรมการสำรวจสภาวะทางการอาชีวศึกษา 2525 : 40-52) จะเห็นได้ว่ามีกำลังแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานเกินกว่าปกติอีกส่วนหนึ่ง บางส่วนก็ยังคงมุ่งศึกษาต่อ และบางส่วนก็กลับไปช่วยครอบครัวทำงานทำให้เกิดภาวะการว่างงานแอบแฝง (Disquised Unemployment) ในขณะเดียวกัน นักเรียนร้อยละ 58 จบชั้นประถมปีที่ 6 แล้วไม่ได้เรียนต่อแต่ต้องกลับไปอยู่ในท้องถิ่นชนบท (วิเวก ปางอุทัย 2527 : 8-13) จึงคาดหวังกันว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สำเร็จการศึกษา

แผนการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมนี้หากไม่ได้ศึกษาต่อในระบบโรงเรียนแล้วน่าจะเป็นผู้ประกอบการอาชีพอิสระ คือเป็นเกษตรกรที่ทอกรู้เรื่องปัจจัยการผลิต การจัดการ และการตลาดด้วย (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ 2523 : 11) ซึ่งหมายความว่า การดำเนินงานธุรกิจเกษตรจะประสบความสำเร็จได้ เกษตรกรจำเป็นต้องมีการรวมตัวกันในรูปกลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ผลิตหรือกลุ่มสหกรณ์ โดยมีผู้นำกลุ่มตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ระดับอำเภอ จนถึงระดับจังหวัดหรือระดับภาค โดยที่ผู้นำกลุ่มดังกล่าวย่อมต้องมาจากสมาชิกในกลุ่มจึงจะถือว่าเป็นผู้นำที่เป็นตัวแทนที่ดี

ผู้นำโดยทั่วไปมีหลายลักษณะ ทั้งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ความต้องการของสมาชิกภายในกลุ่ม และบุคลิกลักษณะของผู้นำแต่ละกลุ่มด้วย จากคำกล่าวของหลวงวิจิตรวาทการที่ว่า

คุณสมบัติอันสำคัญของผู้นำเป็นหัวหน้า คือความสามารถที่จะให้คนทำงานด้วยความยินดี ไม่ใช่บังคับให้ทำงานด้วยความจำใจ อีกประการหนึ่งหัวหน้าที่ดีนั้น ไม่ใช่เป็นแต่ผู้ที่สามารถจะทำงานทุกอย่างได้ด้วยตนเองเท่านั้น บัญของเป็นผู้ที่สามารถทำให้คนในความควบคุมของตนทำงานด้วยความยินดีด้วย การที่จะทำให้คนทำงานด้วยความยินดีนั้น ตามหลักทั่วไปให้บรรจคนให้เหมาะสมแก่ลักษณะงาน เลือกคนให้เหมาะสมแก่ตำแหน่ง (Put the Proper man in the Proper place....)

(หลวงวิจิตรวาทการ 2514 : 208) และจากรายงานการวิจัยเรื่อง ผู้นำชนบทของประเทศไทย พบว่าเหตุที่ทำให้ผู้นำได้รับความนิยมนับถือนั้นคือ ผู้นำที่มีคุณลักษณะดังนี้ ให้ความช่วยเหลือแก่คนทั่วไปด้วยเมตตาจิต ซื่อสัตย์ พูกจริงทำจริง ประกอบสัมมาชีพอย่างแข็งขัน มีความเป็นกันเอง ไม่ถือคน ไม่วางตนไว้ในที่สูงจนคนอื่นเข้าไม่ถึง และผลการวิจัยครั้งนี้ได้ประเมินว่าตัวผู้นำเองส่วนใหญ่เป็นคนชอบเดินสายกลางและถ่อมตัว มีผู้นำส่วนหนึ่งถือคนเป็นหลักในการนำ และผู้นำที่นิยมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีอยู่เพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนอาชีพที่ผู้นำชนบทในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ชอบเป็นเสียงเดียวกันว่าชอบ คือ อาชีพพานาชาวสวนมากที่สุด ผู้นำชนบทภาคกลางชอบอาชีพค้าขายมากที่สุด และอาชีพที่ผู้นำชนบทชอบกับอาชีพจริงของผู้นำมีลักษณะใกล้เคียงกันมาก (สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ 2514 : 19-57)

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของ ช.ก.ท. การจัดแผนการเรียนวิชาชีพเกษตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนสภาพการประกอบอาชีพของเกษตรกร ตามที่กล่าวมาแล้ว ทำให้

คาดว่าน่าจะมีกลุ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิก ช.ก.ท. 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. ตัวแปรเกี่ยวกับภูมิลำเนาของสมาชิก
  - 1.1 ตัวสมาชิก ช.ก.ท.
  - 1.2 ตัวแปรเกี่ยวกับภูมิลำเนาถิ่นเกิดและสังคมของผู้ปกครองของสมาชิก
2. องค์ประกอบด้านโรงเรียน
  - 2.1 หัวหน้าสถานศึกษา
  - 2.2 ครู-อาจารย์
  - 2.3 สภาพแวดล้อมด้านเกษตรกรรมของโรงเรียน
3. สภาพการดำเนินงานของ ช.ก.ท.
  - 3.1 ขนาดของ ช.ก.ท.
  - 3.2 กิจกรรม ช.ก.ท.

เนื่องจากหลักสูตรหมวดวิชาชีพเกษตรกรรม พุทธศักราช 2520 เพิ่งเริ่มใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา และโดยที่ ช.ก.ท.มีบทบาทในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาอย่างจริงจังในพุทธศักราช 2517 งานวิจัยส่วนใหญ่ทางด้านนี้เป็นเพียงการศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนหมวดวิชาชีพเกษตรกรรม หรือศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ เนื้อหาวิชา ทักษะต่าง ๆ อาคารสถานที่ หรือการจัดตั้ง ช.ก.ท. แต่ยังไม่มีการวิจัยสภาพรวมทั้งระบบของการจัดการเรียนการสอน หมวดวิชานี้ตั้งแต่ การบริหารงานของหัวหน้าสถานศึกษา การสอนของครู-อาจารย์ ภูมิลำเนาของสมาชิก ช.ก.ท. การจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ด้วยเหตุซึ่งกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาชีพเกษตรกรรมตามหลักสูตรใหม่นี้ โดยเน้นที่จะศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรภูมิลำเนาของสมาชิก ความแตกต่างของลักษณะความเป็นผู้นำแบบต่าง ๆ ของสมาชิก และค้นหากลุ่มตัวทำนายลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิก ช.ก.ท.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิกชุมนุมเกษตรกร ใน

อนาคตแห่งประเทศไทย ที่ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเรียนแผนการเรียนวิชาชีพ
เกษตรกรรม

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภูมิหลังของสมาชิก องค์ประกอบด้านโรงเรียน
และสภาพการดำเนินงานของชุมนุมเกษตรกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะความเป็นผู้นำแต่ละแบบของเกษตรกรรม
ระดับเขตกับเกษตรกรรมระดับหน่วย
3. เพื่อค้นหากลุ่มตัวแปรจากภูมิหลังของสมาชิก องค์ประกอบด้านโรงเรียน และ
สภาพการดำเนินงานของชุมนุมที่สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิกชุมนุม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือสมาชิกชุมนุมเกษตรกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย
ที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2521 แผนการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม
หัวหน้าสถานศึกษา และครูเกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เขตการศึกษา 7 ได้แก่ โรงเรียนใน 8 จังหวัด คือ กำแพงเพชร นครสวรรค์ ตาก พิจิตร พิษณุโลก
เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์
2. ลักษณะความเป็นผู้นำที่ศึกษาค้างนี้วัดได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมิน
ความสามารถในการเป็นผู้นำ (The Leadership Ability Evaluation) ซึ่งสร้างโดย
รัสเซล เอ็น คาสเซล (Russell N.Cassel) และเอ็ดเวิร์ด เจ สเตนคิก (Edward
J.Stancik) เมื่อ ค.ศ.1961 ใช้ได้สำหรับนักเรียนเกรด 9/12 และระดับผู้ใหญ่ ซึ่งดองพรรณ
อยู่ประเสริฐ ไท่นำมาดัดแปลงเป็นภาษาไทย เพื่อใช้ในการวิจัยเมื่อ พ.ศ.2511 และผู้วิจัยได้
ดัดแปลงข้อความและสถานการณ์ในบางข้อกระทงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ประกอบด้วย
ตัวแปรตาม คือลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิก ช.ก.ท. 4 แบบ ได้แก่ลักษณะ
ความเป็นผู้นำแบบเสรีนิยม แบบประชานิยม แบบอักษนิยม-ก้าวร้าว และแบบอักษนิยม-ยอมตาม

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

ตัวแปรภูมิลักษณ์ของสมาชิก

- 3.1 อันดับการเป็นสมาชิก ช.ก.ท.
- 3.2 เพศ
- 3.3 ระดับชั้น (จำนวนปีที่ศึกษา)
- 3.4 ระดับผลการเรียนเฉลี่ย
- 3.5 ผลงานการเข้าร่วมกิจกรรม ช.ก.ท.
- 3.6 ลักษณะโครงการเกษตร (ภายใต้การนิเทศ)
- 3.7 ภูมิลักษณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองของสมาชิก ช.ก.ท.
  - 3.7.1 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
  - 3.7.2 อาชีพ
  - 3.7.3 รายได้รวมของครอบครัว
  - 3.7.4 เขตที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง
  - 3.7.5 การมีที่ดินถือครองของผู้ปกครอง

ตัวแปรองค์ประกอบด้านโรงเรียน

- 3.8 ขนาดของโรงเรียน
- 3.9 สภาพแวดล้อมด้านเกษตรกรรม
- 3.10 ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้าสถานศึกษา
- 3.11 ภูมิลักษณ์ของครูเกษตร
  - 3.11.1 เพศ
  - 3.11.2 วุฒิการศึกษา
  - 3.11.3 ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ
  - 3.11.4 จำนวนปีที่ทำการสอน
  - 3.11.5 การเข้ารับการอบรม
  - 3.11.6 จำนวนปีที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท.
  - 3.11.7 พฤติกรรมของครูเกษตร

สภาพการดำเนินงานของ ช.ก.ท.

3.12 ขนาดของ ช.ก.ท.

3.13 จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษา ช.ก.ท.

3.14 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกษตรต่อการดำเนินงานของ ช.ก.ท.

ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างให้สัมภาษณ์ ตอบแบบสอบถาม แสดงกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ และจริงใจตามความรู้สึกนึกคิดและสภาพที่เป็นจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะความเป็นผู้นำ หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกหรือแบบของการตัดสินใจของผู้นำ มี 4 แบบคือ

(ก) แบบเสรีนิยม (Laissez Faire) เป็นลักษณะที่ผู้นำยอมให้แต่ละคน หรือยอมให้สมาชิกในกลุ่มมีอิสระอย่างกว้างขวางในการแสดงออก การตัดสินใจขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ผู้นำไม่มีอิทธิพลชักจูงสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนทำงานตามความพอใจของตน จึงเป็นลักษณะที่ไม่คำนึงถึงระเบียบกฎเกณฑ์ใด ๆ

(ข) แบบประชาธิปไตย (Democratic-Cooperative) เป็นลักษณะที่ผู้นำตัดสินใจระทำการใด ๆ โดยมีการประชุมปรึกษาหารือ ผู้นำแสดงตนเป็นทั้งผู้นำและสมาชิกในกลุ่ม การปรึกษาหารือเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สมาชิกในกลุ่มมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงระเบียบกฎเกณฑ์ของกลุ่มและร่วมมือกันปฏิบัติงาน

(ค) แบบอสังคมนิยม-ก้าวร้าว (Autocratic-Aggressive) เป็นลักษณะที่ผู้นำใช้การตัดสินใจโดยไม่มีที่ปรึกษาหารือกับสมาชิกในกลุ่ม ผู้นำตัดสินใจด้วยตนเอง จะใช้อำนาจเป็นใหญ่ และแสดงออกในทางก้าวร้าว ผู้นำมีการวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้ใด

(ง) แบบอัทนิยม-ยอมตาม (Autocratic-Submissive) เป็นลักษณะที่ผู้นำใช้การที่ตัดสินใจกระทำกรใด ๆ ด้วยการใช้หรือบุคคลอื่นเสมอ เช่น คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งเป็นผู้บุคคลนอกกลุ่ม ผู้นำมักจะไมยอมตัดสินใจใด ๆ และไม่ยอมให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตัดสินใจด้วยแต่จะอ้างอิงบุคคลอื่นในการตัดสินใจ

ชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (ช.ก.ท.) หมายถึง กิจกรรมของหมวดวิชาเกษตรกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมกิจกรรมวิชาการของหมวดเกษตรกรรม มีสมาชิกทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย นักเรียนที่เลือกเรียนหมวดวิชาเกษตรกรรมจะต้องสมัครเป็นสมาชิก ช.ก.ท.อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

โครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานเกษตรกรรมนอกห้องเรียน อันประกอบด้วย รายละเอียดในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพืชหรือสัตว์ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตการเกษตร โครงการดังกล่าวย่อมมีกิจกรรมอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ชูรกิจการเกษตร จึงจะสัมฤทธิ์ผลโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้สมาชิก ช.ก.ท. จะต้องเป็นผู้นำโครงการนี้ด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำดูแลของครู หรือวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำโครงการที่นำหน้าหรือที่โรงเรียนเพื่อหารายได้ และสร้างความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพเกษตร

สมาชิก ช.ก.ท. หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเรียนแผนการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม โดยเรียนหมวดวิชาชีพเกษตรกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ไม่น้อยกว่า 44 หน่วยการเรียนและเป็นสมาชิก ช.ก.ท. ของโรงเรียน

เกษตรกรระดับเขต หมายถึง สมาชิก ช.ก.ท. ที่ผ่านการเป็นเกษตรกรระดับหน่วยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน สามารถบรรยายหรืออภิปรายได้ ไม่น้อยกว่าครั้งละ 30 นาที มีรายได้สุทธิจากการทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศเป็นเงินสดหรือทรัพย์สิน ไม่น้อยกว่าปีละ 300 บาท เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการชุมชน และส่งเสริมความรู้และความก้าวหน้าทางการเกษตรแก่ท้องถิ่น

เกษตรกรระดับหน่วย หมายถึง สมาชิก ช.ก.ท. ที่ได้ผ่านการเป็นเกษตรกรใหม่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน มีบันทึกผลงานเป็นที่น่าพอใจ มีความเข้าใจระเบียบข้อบังคับ วัตถุประสงค์

ประสงค์การจัดกิจกรรมของ ช.ก.ท. วิธีการประชุมตามแบบสภาเป็นอย่างไร สามารถบรรยาย หรืออภิปรายได้ไม่น้อยกว่าครึ่งละ 15 นาที มีรายได้สุทธิจากการทำโครงการเกษตรภายใต้การ นิเทศเป็นเงินสดหรือทรัพย์สินไม่ต่ำกว่าปีละ 100 บาท

ภูมิหลังของสมาชิก ช.ก.ท. หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามลักษณะของสมาชิก ได้แก่ อันดับการเป็นสมาชิก เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลงานในการร่วมกิจกรรม ช.ก.ท. ลักษณะ การทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ ภูมิหลังทางบ้าน เศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง ของ สมาชิก

ภูมิหลังทางบ้าน เศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองของสมาชิก ช.ก.ท. หมายถึง สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองของสมาชิก ช.ก.ท. ที่เกี่ยวกับอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัยของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของสมาชิก รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน วิชาชีพเกษตรกรรมของสมาชิก ช.ก.ท. ด้วย

องค์ประกอบบ้านโรงเรียน หมายถึง อิทธิพลทางบ้าน การเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร กรรม ตามสภาพของโรงเรียนที่มีผลโดยตรงต่อ ช.ก.ท. ได้แก่ ขนาดโรงเรียน ความเป็นผู้นำ คำนวณวิชาการของหัวหน้าสถานศึกษา สภาพแวดล้อมด้านเกษตรกรรม ภูมิหลังของครูเกษตร พหุกิจกรรม การสอนของครูเกษตร

โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2526 กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งโรงเรียนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

หัวหน้าสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ ของโรงเรียนเขต การศึกษา 7

ครูเกษตร หมายถึง ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในด้านการสอนวิชาเกษตรกรรมใน โรงเรียน

ความเป็นผู้นำคณาธิการของหัวหน้าสถานศึกษา หมายถึง ความเอาใจใส่ในงาน

ด้านวิชาการ การส่งเสริมงานด้านการเรียนการสอน และกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ ของ
หัวหน้าสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านเกษตรกรรม หมายถึง สภาพที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรม ได้แก่ เขตที่ตั้งของโรงเรียน ที่ดินที่ใช้ในการทำกิจกรรมวิชาเกษตรกรรม
สภาพน้ำเพื่อการเกษตร สภาพอาคารเรียนหมวดวิชาเกษตร วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเกษตร
อุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวนครู อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม จำนวนคาบที่สอนโดย
เฉลี่ยต่อสัปดาห์ งบประมาณ และแผนการเรียนที่เปิดสอน

ภูมิหลังของครูเกษตร หมายถึง สภาพตามความเป็นจริงของครูอาจารย์หมวดวิชา
เกษตรกรรม ได้แก่ เพศ คุณวุฒิ และประสบการณ์วิชาชีพ

พฤติกรรมด้านการสอนของครูเกษตร หมายถึง พฤติกรรมที่จะมีผลต่อการเรียนการ
สอนของครูอาจารย์หมวดวิชาเกษตรกรรม

สภาพการดำเนินงานของ ช.ก.ท. หมายถึง สภาพการจัดกิจกรรม ช.ก.ท. ได้แก่
ขนาดของ ช.ก.ท. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษาและครูเกษตร ต่อการดำเนินงานของ
กิจกรรม ช.ก.ท.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพการจัดกิจกรรมวิชาการที่เสริมหลักสูตรหมวดวิชาเกษตรกรรม
คือ กิจกรรมชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย และเป็นการตอบคำถามตามจุดประสงค์
ของกิจกรรมที่ว่า มุ่งให้สมาชิกเป็นผู้นำชนบทในอนาคตสาขาเกษตรกรรม

2. เป็นการบรรยายภาพพจน์รวมของสภาพการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาชีพ
เกษตรกรรมว่าด้วย ปัจจัยเบื้องต้นของโรงเรียน ผู้บริหาร ครูอาจารย์เกษตร และปัจจัยเบื้องต้น
ของนักเรียนและผู้ปกครองด้วย อันจะนำไปสู่การประเมินผลหลักสูตรหมวดวิชาชีพเกษตรกรรมด้วย
(โดยเป้าหมายหลักคือ การผลิตให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพอิสระได้)

3. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาที่จะนำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาเพื่อวางแผนปรับปรุงการจัดหลักสูตรวิชาชีพเกษตรกรรมและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในหมวดวิชาคังกล่าวด้วย

4. เป็นการพัฒนาแบบประเมินลักษณะความเป็นผู้นำที่เหมาะสมกับสภาพของผู้ตอบคือ สมาชิกชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย